

Вдосконалення правового

регулювання якості сільськогосподарської продукції*

А. М. Мірошніченко

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри земельного та аграрного права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Для відродження економіки України в сфері сільськогосподарського виробництва необхідно поліпшити якість і конкурентоспроможність продукції, створити умови для повного розкриття потенціалу підприємств, досягнення ділової досконалості, надавати всіляку підтримку та сприяти розвитку сфери управління якістю. Важливим є також здійснення загальної екологізації сільськогосподарського виробництва, зокрема щодо раціонального використання природно-ресурсного потенціалу агропромислового комплексу. Тобто забезпечення поліпшення якості сільськогосподарської продукції шляхом удосконалення її правового регулювання має стати завданням загальнодержавної ваги. Саме розв'язання зазначеного питання присвячена монографія С. І. Бугери «Якість сільськогосподарської продукції: правове регулювання».

Зокрема, у монографії розглядається генезис та сучасний стан загальноте-

оретичних положень щодо правового регулювання якості сільськогосподарської продукції. Досліджено організаційно-правові проблеми державного управління у цій сфері та питання вдосконалення правового регулювання якості сільськогосподарської продукції в процесі її виробництва та обігу. Особливу увагу приділено правовому забезпеченню процесу одержання екологічно-безпечної продукції і в тому числі з питань використання генетично модифікованих організмів.

У монографії також детально та всебічно проаналізовано стан законодавчої бази з цих питань та обґрунтовуються пропозиції щодо внесення відповідних змін та доповнень до чинного законодавства і зокрема до таких Законів України: «Про безпечність та якість харчових продуктів»; «Про ветеринарну медицину»; «Про захист рослин»; «Про пестициди і агрохімікати»; «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та вико-

* Бугера С. І. Якість сільськогосподарської продукції: правове регулювання. Монографія. – К.: ТОВ «Друкарня «Бізнесполіграф», 2012. – 424 с.

ристанні генетично модифікованих організмів» та інших. Також запропоновано структуру Закону України «Про систему якості сільськогосподарської продукції» та розроблено проект частини Аграрного кодексу України щодо забезпечення якості сільськогосподарської продукції з такими структурними елементами, як: 1) вимоги до якості сільськогосподарської продукції (загальні вимоги, вимоги на галузевому рівні, спеціальні вимоги); 2) державне управління якістю сільськогосподарської продукції (система управління, елементи управління, механізм взаємодії); 3) державний та громадський контроль якості сільськогосподарської продукції (завдання, повноваження, обов'язки); 4) юридична відповідальність щодо порушення вимог до якості сільськогосподарської продукції.

Автором також досліджені проблеми правового регулювання органічного виробництва сільськогосподарської продукції та забезпечення її якості. Зокрема розроблено структуру Державного класифікатора органічної сільськогосподарської продукції та запропоновано законодавчо закріпити Порядок ліцензування органічного виробництва вказаного виду продукції.

У монографії вивчені питання державного контролю якості сільськогосподарської продукції та проблеми юридичної відповідальності щодо порушення законодавства, що регулює якість цього виду продукції. Запропоновано внесення відповідних доповнень до Кримінального кодексу та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Важливим є також те, що автором розроблено Концепцію системи правового регулювання якості сільськогосподарської продукції з урахуванням особливостей вітчизняного аграрного ринку та міжнародних вимог. Завдяки реалізації цієї Концепції передбачається досяг-

нення таких результатів: забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції встановленої якості та її конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках; задоволення попиту споживачів на якісну і безпечну сільськогосподарську продукцію, поліпшення якісного рівня харчування населення; забезпечення харчової, фармацевтичної та інших галузей промисловості сільськогосподарською сировиною установленої якості; створення необхідних умов для більш ефективної адаптації законодавства України з питань якості сільськогосподарської продукції до міжнародних вимог; підвищення ролі держави в міжнародних відносинах і в тому числі як члена Світової організації торгівлі.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що проблема вдосконалення правового регулювання якості сільськогосподарської продукції розглядається С. І. Бугерою комплексно, з урахування базових чинників сільськогосподарського виробництва і зокрема, в контексті наявності нерозривного, взаємодоповнюючого зв'язку: «якість ґрунту» – «якість продукції рослинництва» – «якість продукції тваринництва». Саме чітка права регламентація правовідносин, що виникають у результаті складної взаємодії базових чинників, що формують кінцеву якість сільськогосподарської продукції, дає змогу забезпечити виробництво продукції встановленої якості, задовольнити потреби споживачів та загалом реалізувати поширену в багатьох розвинених країнах ідею – забезпечення якості сільськогосподарської продукції від виробника до споживача.

Книга буде корисна для науковців-правників, викладачів і студентів вищих юридичних та аграрних навчальних закладів, юристів-практиків, а також фахівців з якості сільськогосподарської продукції.